

Hammurabi pod pręgierzem

- [Wprowadzenie](#)
- [Film](#)
- [Interaktywne ćwiczenia multimedialne](#)
- [Podsumowanie](#)
- [Słowniczek](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Wprowadzenie

Na początku XVIII wieku p.n.e. jeden z władców, znany jako Hammurabi, zjednoczył, liczne państewka Mezopotamii. Stolicą jego państwa był Babilon, miasto położone na skrzyżowaniu najważniejszych szlaków handlowych, dlatego państwo to nazywamy dziś Babilonią. Aby przyspieszyć zjednoczenie państwa oraz usprawnić administrację Hammurabi nakazał spisać obowiązujące prawa.

Już wiesz

Przed zapoznaniem się z e-materiałem należy wiedzieć:

- gdzie leżała Mezopotamia;
- jak powstawały pierwsze państwa-miasta w Mezopotamii;
- kim byli Sumerowie;
- co zaliczamy do osiągnięć Sumerów.

Nauczysz się

- wyjaśniać, kim był Hammurabi;
- omawiać znaczenie kodeksu Hammurabiego dla ludzi żyjących w Babilonie;
- charakteryzować informacje zawarte w kodeksie Hammurabiego.

Film

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DOE5ku15D>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY-SA 2.0.

Interaktywne ćwiczenia multimedialne

Ćwiczenie 1

Analizując mapę, oceń prawdziwość poniższych zdań.

(źródło mapy: [Wikimedia](#) / [MapMaster](#) / CC BY-SA 4.0)

Prawda Fałsz

Starożytny Babilon był położony w dorzeczu rzek Tygrys i Eufrat.

☐ ☐

Babilonia od zachodu graniczyła z Elamem.

☐ ☐

Babilon był położony w centralnej części Półwyspu Arabskiego.

☐ ☐

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DwG7N5ecM>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY-SA 3.0.

Podsumowanie

Podsumowanie

1. Kodeks Hammurabiego został odnaleziony w 1902 roku, w Suzie, na terenie dzisiejszego Iranu.
2. Kodeks Hammurabiego to zespół norm prawnych regulujących życie w Babilonie.
3. Na podstawie kodeksu Hammurabiego można zauważyć zróżnicowanie klasowe w starożytnym Babilonie.
4. Ogólną regułą „prawa babilońskiego” było „oko za oko”, „ząb za ząb”, ta starodawna zasada nazywana jest prawem talionu.
5. Kodeks to kamienna stela. W jej górnej części znajduje się płaskorzeźba, przedstawiająca siedzącego boga słońca i stojącego przed nim Hammurabiego.
6. We współczesnych przekładach tekst dzieli się na trzy części: wstęp, właściwe przepisy prawne oraz epilog.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj poniższe zdania i zaznacz, czy są one prawdziwe, czy fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Kodeks Hammurabiego nie jest pierwszym spisany zbiorem praw.	☐	☐
Zasada <i>oko za oko</i> zawarta w kodeksie Hammurabiego dotyczyła wszystkich ludzi.	☐	☐
Kodeks Hammurabiego nie regulował zobowiązań mieszkańców względem państwa.	☐	☐
Początkowo pismo miało charakter użytkowy (np. spisywanie rachunków i umów).	☐	☐
Gilgamesz poszukiwał nieśmiertelności.	☐	☐

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Słowniczek

Babilon

starożytne miasto położone w Mezopotamii, nad Eufratem; stolica Babilonii w czasach Hammurabiego

kodeks

zbiór praw i przepisów regulujących określoną dziedzinę prawa lub stosunków społecznych

Mezopotamia

nazwa pochodząca z języka greckiego oznaczająca Międzyrzecze; starożytna kraina na Bliskim Wschodzie leżąca pomiędzy dwiema rzekami Tygrysem i Eufratem; w starożytności rozwijał się tam szereg kultur, państw i imperiów, których twórcami były różne ludy

miasto-państwo

forma państwowości typowa dla starożytnej Mezopotamii; było to miasto posiadające własną, niezależną administrację, sądy, kulturę i obyczaje; pierwsze miasta-państwa tworzyli Sumerowie

monarchia despotyczna

ustrój, w którym cała władza jest skupiona w ręku jednej osoby, najczęściej noszącej tytuł króla lub cesarza; głowa państwa ustanawia prawo, ale sama mu nie podlega

prawo talionu

historyczna zasada prawna, w której kara była oparta na zasadzie odpłaty; według tego prawa kara miała być zgodna ze skutkiem przestępstwa

Sumerowie

starożytny lud, który 4 tys. lat p.n.e. stworzył cywilizację w południowej Mezopotamii; posługiwali się pismem klinowym, tworzyli pierwsze miasta-państwa

Dla nauczyciela

Scenariusz

Autor

Learnetic

Temat zajęć

Hammurabi pod pręgierzem?

Grupa docelowa

szkoła podstawowa, klasa 5

Ogólny cel kształcenia:

Uczeń poznaje okoliczności powstania Kodeksu Hammurabiego oraz jego znaczenie.

Kształtowane kompetencje ogólne:

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- kompetencje społeczne i obywatelskie.

Cele (szczegółowe) operacyjne

Uczeń:

- pamięta pojęcie kodeks, państwo, pismo klinowe;
- lokalizuje nazwy głównych: rzek Tygrys i Eufrat;
- wskazuje na mapie Babilon oraz Babilonię;
- wie kim był Hammurabi;
- tłumaczy dlaczego Hammurabiego uznaje się za twórcę kodeksu Hammurabiego
- omawia na czym polegała zasada „oko za oko”;
- wyjaśnia znaczenie kodeksu Hammurabiego;
- wie co to jest monarchia despotyczna.

Metody/techniki kształcenia:

- metody programowane: z wykorzystaniem e-podręcznika, z wykorzystaniem multimedialnych;
- metody aktywizujące: dyskusja;
- metody podające: wykład;
- metody praktyczne: praca z mapą, praca z tekstem źródłowym.

Formy organizacji pracy

- indywidualna
- zbiorowa
- grupowa

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca:

Czynności organizacyjne. Nauczyciel podaje temat i cele zajęć.

Następnie prosi uczniów o przypomnienie, jakie warunki naturalne panowały nad Tygrysem i Eufratem. Czy były to warunki sprzyjające rozwojowi cywilizacji? Prosi uczniów, aby przypomnieli sobie najważniejsze osiągnięcia Sumerów.

Faza realizacyjna:

Nauczyciel informuje uczniów, że obejrzą film dotyczący *kodeksu Hammurabiego*. Przed projekcją wskazuje na mapie Babilon i tłumaczy, że był on jednym z największych miast Mezopotamii oraz jednym z najważniejszych ośrodków handlowych. Opowiada o amoryckim władcy Hammurabim, który zjednoczył państwa-miasta Mezopotamii i stworzył potężne państwo nazywane Babilonią, ze stolicą w Babilonie. Wskazuje również, że do najważniejszych osiągnięć Hammurabiego należy kodyfikacja prawa.

Uczniowie oglądają film *Hammurabi pod pręgierzem*.

Po obejrzeniu filmu nauczyciel zadaje uczniom pytanie: Czy wiedzą, co to jest *monarchia despotyczna*? Nauczyciel zapisuje na tablicy definicję: monarchia despotyczna – ustrój, w którym cała władza jest skupiona w ręku jednej osoby, najczęściej króla lub cesarza. Głowa państwa ustanawia prawo, ale sama mu nie podlega. Tłumaczy, że przykładem monarchii despotycznej są rządy Hammurabiego.

Następnie nauczyciel zachęca uczniów do dyskusji na temat kar stosowanych w starożytnej Babilonii. Zadaje im pytania:

Czy te kary były, ich zdaniem, sprawiedliwe?

Czy wyobrażają sobie stosowanie takich kar w dzisiejszych czasach?

Nauczyciel przypomina uczniom o tym, że Ania wspominała w filmie o Singapurze jako kraju wysoko rozwiniętym, w którym jednak są stosowane kary cielesne. Zwraca również uwagę, że w tym rejonie świata jest to powszechne. Następnie prezentuje mapę przedstawiającą kraje, w których kara cielesna jest stosowana przez wymiar sprawiedliwości.

(https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Map_of_judicial_corporal_punishment.svg)

Uczniowie wymieniają państwa, w jakich stosuje się karę cielesną. Jeśli mają problem z odszyfrowaniem któregoś kraju, nauczyciel im pomaga.

Nauczyciel prezentuje uczniom jeszcze dwie mapy:

Legalność kar cielesnych w Europie.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Corporal_punishment_in_Europe.svg

Zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci na świecie.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Map_of_domestic_corporal_punishment_abolition.svg

Faza podsumowująca:

W celu podsumowania lekcji nauczyciel wykorzystuje stronę *Podsumowanie*. Omawia kolejne punkty wspólnie z uczniami oraz inicjuje pogadankę syntezującą zagadnienia poruszane w trakcie lekcji. Następnie uczniowie wykonują ćwiczenia interaktywne, po ich rozwiązaniu omawiają wspólnie z nauczycielem. Nauczyciel wyjaśnia niejasności.

Praca domowa

Napisz list do dowolnego kraju, w którym występuje np. kara chłosty lub kara śmierci z apelem o jej zniesienie (z uzasadnieniem).

Metryczka

Tytuł

Hammubari pod pręgierzem?

Temat lekcji z e-podręcznika, do którego w-materiał się odnosi

Cywilizacja Mezopotamii. Kodeks Hammurabiego

Przedmiot

historia

Etap edukacyjny

gimnazjum, szkoła podstawowa

Podstawa programowa

2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń:

- 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii i Egiptu;
- 2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie;
- 3) wyjaśnia znaczenie pisma i prawa w procesie powstawania państw;

Nowa podstawa programowa

I. Cywilizacje starożytne. Uczeń:

- 2) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela),
- 5) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze;

Kompetencje kluczowe:

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 18.12.2006 w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym,
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie.

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Uczeń:

- dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym;
- dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą;
- wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych;
- wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego.

Powiązanie z e-podręcznikiem

https://www.epodreczniki.pl/reader/c/166246/v/58/t/student-canon/m/j00000084LB1v62#j00000084LB1v62_0000004S

https://www.epodreczniki.pl/reader/c/166246/v/58/t/student-canon/m/j00000084LB1v62#j00000084LB1v62_00000056